

Gastru vládne Praha, regiony trpí

Podle Prazdroje za čtyři roky ubylo na venkově na 1300 hospod. Zdražení vyhání hosty v malých obcích víc než ve velkých městech.

MIROSLAV PETR

PRAHA Praha, Plzeň, Brno a další velká města znatelně zvedly ceny na jídelních lístcích místních restaurací, hospod i kaváren. A lidé ochotně zaplatí. Ale pak jsou tu Klatovy, Bruntál a řada ještě menších měst i nejmenších obcí, kde zdražení, vynucené nárůstem nákladů, vyhání zákazníky ve velkém. Podle údajů společnosti Dotykačka, jež podnikům zajišťuje platební systémy, meziroční vývoj tržeb v Pardubicích dokonce spadl do minusu.

Lídr pivovarnického trhu Plzeňský Prazdroj k tomu nyní vyčíslil, že za uplynulý rok úplně skončilo 250 venkovských pohostinství a za poslední čtyři roky se jejich počet snížil o víc než 1300. Zatímco ve velkých městech nachází zkrachovalé hospody brzy nové provozovatele, na vesnici spíš končí úplně. Kdo nemá dostatek štamgastů, prodělává. Pokud vůbec přežil zimu.

„Zima byla drsná, zachránili nás ale místní hosté. Ještěže barák je náš. Kdybych musel platit nájem, tak jsme už skončili,“ svěříl se LN Martin Veselý, majitel hospůdky U Šesti trampů ve středočeském Zvíkovci.

Ceny rostou, hosté mizí

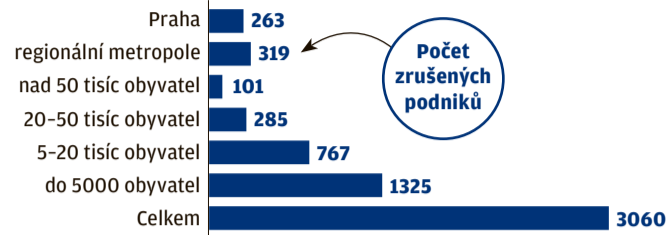
Data z pokladních systémů Dotykačka, instalovaných v tisícovkách tuzemských gastro podniků, dokládají, že Praha v souboji s regiony drtivě vítězí. Už tak vysoké pražské ceny nerostly za uplynulý rok při porovnání ledna a února příliš závratně (meziročně o 13 procent), předto tržby místních stravovacích podniků vyskočily díky nárůstu hostů o 23 procent. Ve většině ostatních krajů je to naopak – tržby rostou pomaleji než ceny. Jinými slovy: mizí hosté.

Někde hodně citelně a nemusí to být jen nejmenší sídla. Například v Klatovech se meziročně tržby propadly o 12 procent, v Bruntále o 13 procent. Ale jsou i plusové výjimky, třeba Šumperk nebo Jeseník, kde podle dat Dotykačky tržby ve stravovacích službách naopak vzrostly o 39 procent.

„V obcích do 5000 obyvatel je to ale úplně jiná písnička. Za uplynulý rok tam gastro vzrástlo tržby

Jak ubylo hospod a restaurací za poslední čtyři roky

Data Plzeňského Prazdroje, který zásobuje zhruba polovinu gastro podniků v Česku; březen 2019 až březen 2023

Tržby a ceny gastro podniků podle regionů

Meziroční změna v únoru 2023; v procentech

Zdroj: Plzeňský Prazdroj

jen o tři procenta, což je podstatně méně, než kolik činila inflace,“ řekl LN Petr Menčík, ředitel Dotykačky.

Ještě markantnější je rozdíl mezi metropolí a regiony při porovnání vývoje tržeb za poslední čtyři roky, od února 2019 (posledního roku před covidem) do letošního února. Pražské gastro tržby vyrostly za tu dobu o 35 procent, v krajských městech o 22 procent. V nejmenších obcích ale klesly v průměru o víc než osm procent, leckde až o desítky procent.

Prazdroj, který zásobuje přes polovinu hospod a restaurací v Česku, už také vyčíslil, že za poslední čtyři roky zmizely hostinské provozovny v celkem 1500 obcích po celém Česku. Podle dat obchodního týmu Prazdroje je právě v sídlech s méně než 5000 obyvateli situace nejhorší a úbytek hospod nejmarkantnější.

Ústup do hasičáren a garáží

„Na celou gastronomii dopadá razantní růst cen vstupů. Ale zvláště hospodští na vesnicích musí velmi citlivě zvažovat koncové

ceny pro spotřebitele, protože ti jsou na jakékoliv navýšení výrazně senzitivní,“ říká Tomáš Mráz, obchodní ředitel Prazdroje. „Zároveň mnoho lidí na vsích a v menších městech přešlo na pití piva v domácím prostředí – v garážích nebo na zahrádkách. A nové hosty shánějí hospodští na vesnicích velmi těžko,“ dodal.

Jistě je, že naopak některé hospody i vznikají, i když spíš ve větších městech než na vesnicích. A počet těch nových je zanedbatelný oproti těm krachujícím. Loni například otevřel v Praze Pivovarský dům Benedict. Parta nových majitelů ho zrekonstruovala a otevřela v létě poté, co předtím kvůli covidové bídě ukončil provoz. Data o počtu padlých hospod se také liší podle toho, jaký zdroj je prezentuje. Například podle prosincové analýzy poradenské firmy Dun & Bradstreet, světového lídra v oblasti poskytování klíčových obchodních dat, zaniklo od začátku loňska do konce listopadu v celém Česku celkem 524 restaurací.

„Provozovatelé stravovacích zařízení jsou v kleštích. Vysoké

Vývoj tržeb v krajských městech

Meziroční vývoj v prosinci 2023; v procentech

Zdroj: Dotykačka

ceny energií, surovin a dalších vstupů je na jedné straně nutí zdražovat, tím ale na straně druhé přicházejí o zákazníky, kteří nechtějí nebo nemohou nárůst cen akceptovat. Pro některé podniky to může mít fatální násled-

ky,“ popsala vývoj na trhu analytička Dun & Bradstreet Petra Štěpánová.

Bez zisku to nefunguje

Luboš Kastner z gastro sekce Asociace malých a středních podniků

a živnostníků ČR připomíná, že vesnická hospoda má oproti městu řadu slabín. Místní nejsou ochotni akceptovat výraznější zdražení, na rozdíl od města se prostě ve velkém přesouvají do garáží, hasičáren nebo na zahrádky. Vesnické podniky také mnohem méně než ty městské vaří vlastní jídla a žijí spíš z prodeje piva a nápojů. Přitom ale marže z piva jsou mnohem nižší než z uvařených jídel.

„Je to jednoduchá matematika: když něco nemá zisk, tak to prostě přestává fungovat. A mnozí to pak dohánějí sedou ekonomikou. Obávám se, že vládou chystané zvýšení sazeb DPH mnoho vesnických hospod dorazí,“ řekl Kastner LN.

Neplatí to ale vždy a všude. Šanci mají ty hospody, které nabídnou něčím zvláštní a pro hosty atraktivní služby. Platí to pro podniky ve městech i na vsi. Včetně výše zmíněné hospůdky ve Zvíkovci, ležící jen pár desítek metrů od Berounky.

V zimě ji drží nad vodou místní karbaníci, v létě i turisté a vodáci. A po celý rok pak v okolí unikátní nabídka 146 druhů rumů, vysázených pěkně vedle sebe v polích za výčepem, a skoro 70 druhů ovocných pálenek. Výhodou je také, že s hostincem v sousedním Hradišti sladili otevírací dobu, takže hosté, zejména v zimě, mají každý den kam vyrazit.

„Mám štěstí, že platím v podstatě jen za teplo a elektřinu. Takže si můžeme dovolit vařit i cenově dostupná jídla a pivo prodávat za lidové ceny. Jak se oteplí, máme tu nával,“ dodává majitel Martin Veselý.

Podíl tuzemského kapitálu v českých firmách roste

PRAHA Objem českého kapitálu v tuzemských firmách činí 1,43 bilionu korun a je nejvyšší za tři roky. Jeho podíl na celkovém kapitálu se zvýšil z 55,1 procenta v roce 2021 na 56,2 procenta letos. Analýzu vlastnické struktury českých firem včera zveřejnila poradenská firma Dun & Bradstreet. Celkový objem kapitálu registrovaného v základním jmění tuzemských firem v posledních třech letech stagnuje kolem 2,5 bilionu korun. Podíl zahraničního kapitálu vzrostl z 38,1 procenta v roce 2021 na současných 38,3 procenta (974 miliard korun) kvůli nižšímu podílu společnosti, u kterých nelze z veřejně dostupných zdrojů určit majitele.

Zaplatit dobítí vozu kartou už můžete ve Strakoncích

STRAKONICE Ve Strakoncích je od včerejška stanice na dobíjení elektromobilů, kde lze platit platební kartou. Podle firmy E.ON, která ji provozuje, jde o první sta-

nici s tímto platebním systémem v Česku. Zatím mohli zákazníci platit jen QR kódem nebo pomocí mobilních telefonů. **Strakonická dobíjecí stanice s výkonem 90 kW** má integrovaný platební terminál, který umožní zaplatit za elektrickou energii bankovními platebními kartami, chytrými telefony s NFC podporou nebo chytrými hodinkami.

Hamé Babice ušetří díky novince až 75 procent vody

BABICE, Uherskohradištsko Potravinářský závod Hamé Babice spustil novou technologii na recyklaci a recyklaci vody. Ročně díky ní uspoří přes 300 milionů litrů vody a recyklací tepla také zhruba 5000 MWh energie a tisíc tun oxidu uhličitého. Práce na

nové technologii začaly před dvěma a půl lety, náklady činily přibližně 85 milionů korun. Odhadovaná finanční návratnost investice se pohybuje mezi třemi a půl až šesti lety, uvedl včera ředitel závodu Vojtěch Čambala a manažer projektu Tomáš Proksa. Úspora vody nyní činí 45 procent, po náběhu technologie do plného provozu by to letos v létě mělo podle Proksy být až 75 procent.

EIA: Každé páté prodané auto bude letos na elektřinu

PAŘÍŽ Zhruba každé páté letos prodané auto bude v celosvětovém měřítku elektromobil. Ve včera zveřejněném výhledu to odhaduje Mezinárodní agentura pro energii (IEA). Prodej aut na elektrický pohon se podle ní zvýší o 35 procent na 14 milionů vozů. Znamenalo by to, že elektromobily budou mít 18 procent trhu. Pro srovnání – v roce 2020 měly čtyřprocentní tržní podíl. Celosvětový prodej elektrických aut byl loni rekordní, meziročně stoupl o 55 procent a přesáhl deset milionů vozů.

Zdroj: ČTK

Pátek

LIDOVÉ NOVINY 28. dubna 2023 E. 17 – samostatně neprodejné

**DALŠÍ DŮVOD
PROČ SE TĚŠIT NA
PÁTEK**

**MOJE OSUDOVÉ
KŘÍŽOVATKY**

Náš největší expert na dílo Williama Shakespeara **MARTIN HILSKÝ**

o svých rodičích a dětství v protektorátu, cestách, které mu změnily život,
a o tom, proč si v osmdesáti může říct, že je šťastný člověk.